

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

September 2019

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Indhold	Side
INDHOLD OG SAMMENDRAG	2
MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER	3
Landbrugets bytteforhold	3
Mælke markedet	3
Markederne for svine- og oksekød	4
Afgødemarkederne	5
Gødning, bekæmpelsesmidler, brændstof mv.	6
Renter	6
PRISFORVENTNINGER	7
DEFINITIONER	8

SAMMENDRAG

Svinepriserne på stjernefart

Mens prisen på mælk og de største afgrøder er nogenlunde stabile på et niveau omkring et "normalår", er svinepriserne ene om at udvise voldsomme stigninger. Svineprisens eksplosion kommer på baggrund af et vanskeligt 2018 præget af tørke og meget lave svinepriser. Minkpriserne er fortsat lave.

Prisen på mælk har gennem året ligget stabilt på et niveau lige over prisen i et "normalår". Der opbygges langsomt og gradvist en underforsyning af markedet, idet produktionen er stagneret og ikke helt følger væksten i forbruget. Hvis ubalance fortsætter, vil det føre til en lille prisstigning i første halvår 2020.

Prisen på svinekød og smågrise trækkes fortsat af betydelige udbrud af afrikansk svinepest, især i Kina og andre asiatiske lande, men også i Øst- og Centraleuropa. Effekten fra svinepest ventes at medføre yderligere prisstigninger i de kommende måneder og ind i 2020. Svineproducenternes økonomi forbedres således kraftigt i 2019 og 2020, hvilket yderligere understøttes af relativt lave foderpriser.

Prisen på korn er med den nye og gode høst faldet tilbage til et niveau tæt på prisen i et "normalår". Prisfaldet kommer efter et 2018 med høje priser som følge af tørke og vanskelige produktionsvilkår i Sortehavsregionen. Fortsat store kornlagre kan medføre let sivende priser i det kommende års tid.

De største **usikkerhedsfaktorer** med potentiale til at ændre markedsvurderingen anses pt. at være Kinas import af fødevarer, handelskrige, udbredelse af svinepest i EU, dollarkursen, vejret og et hårdt "Brexit".

Publikationen er udarbejdet af:

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser (Sektor, ansvh.)	Seniorkonsulent Nikolaj Kleis Nielsen (Svin)
T +45 8740 5175	T +45 8740 5154
M +45 2013 5175	M +45 3035 0316
E kak@seges.dk	E nikn@seges.dk
Konsulent Arne Munk (Mælk)	Seniorkonsulent Ove Lund (Afgøder)
T +45 8740 5240	T +45 8740 5479
M +45 2334 7369	M +45 2026 6121
E arm@seges.dk	E ovl@seges.dk

Næste ordinære udgave af Markedsvurdering for landbrugsprodukter udkommer februar 2020.

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Landbrugets bytteforhold

Landbrugets bytteforhold definerer landbrugets konjunkturer og er afgørende for indkomsten.

Efter et fald i det samlede bytteforhold for landbruget i 2018, er bytteforholdet steget kraftigt fra starten af året. Det skyldes primært hastigt stigende svinepriser.

Resten af 2019 ventes bytteforholdet at stige en anelse, anført af svineproducenternes bytteforhold. Mælke- og planteproducenternes bytteforhold derimod ventes nogenlunde stabilt på de aktuelle niveauer.

Mælkemarkedet

Mælkeproducenternes bytteforhold har kredset om et neutralt niveau gennem 2018 og indtil oktober også i 2019. Der er udsigt til en lille stigning i bytteforholdet i 2020.

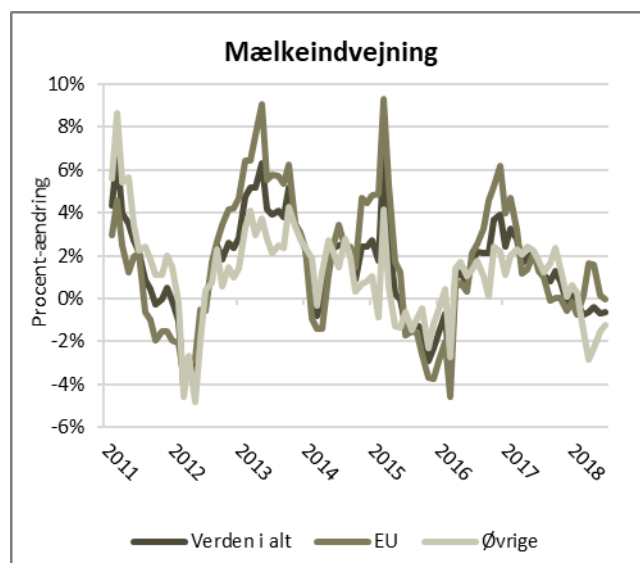
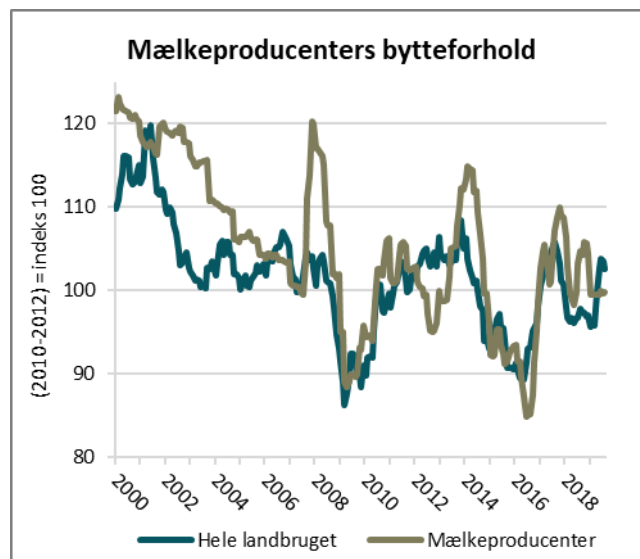
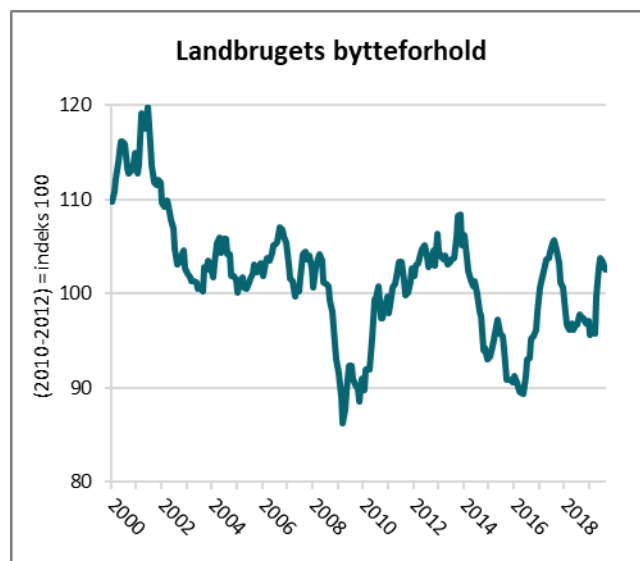
Mælkemarkedet har været præget af en bemærkelsesværdig og langvarig stabilitet gennem det seneste års tid. Globalt set er der dog en tendens til et langsomt, men gradvist fald i mælkeindvejningen. Siden november 2018 har væksten i den globale mælkeindvejning været negativ set i forhold til samme tidspunkt året før.

Importen af mælkeprodukter er især stor i Kina og Sydøstasien, og vokser stabilt i store importlande som Mexico og Japan. Samlet set er stigningen i den globale efterspørgsel efter mælkeprodukter nogenlunde stabil, og derfor medfører faldet i mælkeindvejning en voksende underforsyning af markedet.

Der er forskel på udviklingen i mælkeindvejningen i EU og resten af verden. Mens produktionen i EU overvejen- de har været svagt positiv, falder mælkeindvejningen uden for EU.

Samlet set ligger de europæiske mælkeindvejninger nu omtrent på samme niveau som sidste år. Det dækker dog over vækst i lande som Storbritannien, Irland og Danmark og faldende produktion i blandt andet Frankrig, Holland og Tyskland.

I perioden 2015-2017 blevet der opbygget store EU-lagre af skummetmælkspulver på grund af Ruslands importfor-

bud mod fødevarer fra blandt andet EU og ophævelse af mælkekvoterne. Lagrene er nu stort set afviklet.

Hvis tendensen til voksende underforsyning af mælke-markedet fortsætter året ud og ind i 2020, forventes næste ændring i mælkeprisen at blive en prisstigning – formentlig i løbet af første halvår 2020. Der er dog ikke udsigt til væsentlige prisbevægelser, da der er tale om en forholdsvis beskeden ubalance i markedet. Niveaumæssigt ventes 2020 at ligge en anelse over 2019 og lidt over prisen i et "normalår".

De største usikkerhedsfaktorer er handelskrigen mellem USA og Kina, situationen i Mellemøsten og Hormuzstrædet samt et eventuelt hårdt "Brexit".

Markederne for svine- og oksekød

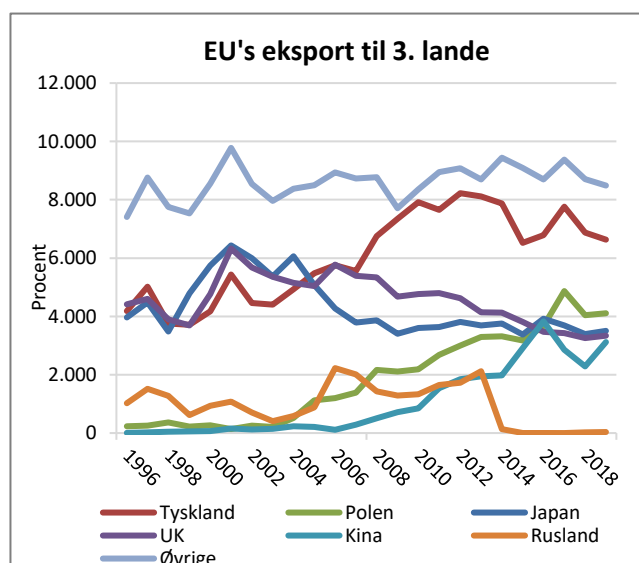
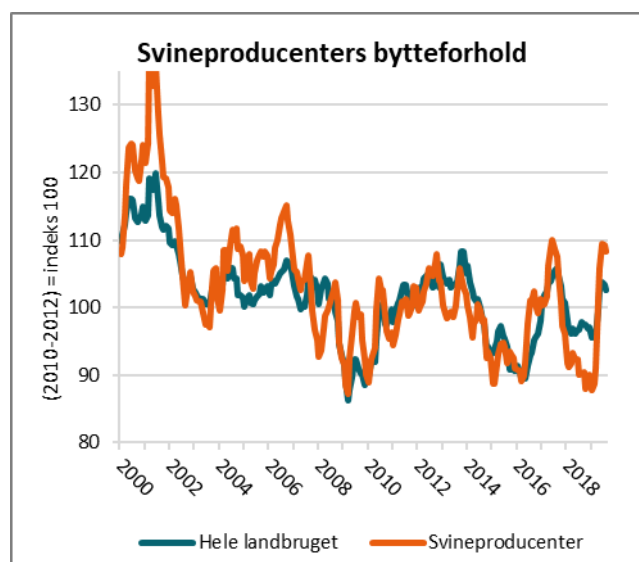
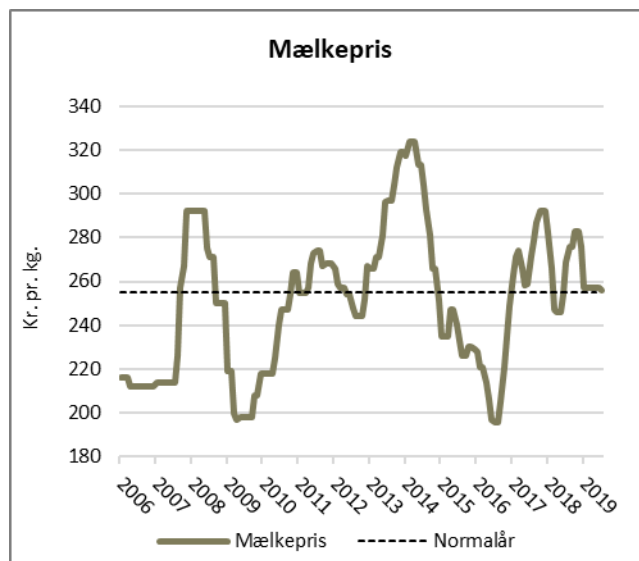
Svinekød I 2019 er svinepriserne steget markant, mens foderpriserne har normaliseret sig på et lavere niveau efter en god høst i 2019. Dermed har bytteforholdet udviklet sig særdeles gunstigt for svineproducenterne, og den udvikling ser ud til at fortsætte i 2020.

Prisen på svinekød er pt. styret af de asiatiske landes – og særligt Kinas - efterspørgsel efter svinekød. De store udfordringer med svinepest i Kina, en række andre asiatiske lande samt Øst- og Centraleuropa har medført en kraftig nedgang i landenes egenproduktion af svinekød og stigende efterspørgsel efter svinekød på de internationale markeder.

Tillige har handelskrigen mellem USA og Kina betydet, at Kina har måttet efterspørge svinekød på andre markeder, og at USA's svinekød har skullet omsættes på konkurrerende markeder.

Samtidigt med den øgede efterspørgsel fra de asiatiske lande er produktionen af svinekød i Europa faldet som en konsekvens af de meget dårlige prisforhold i 2018 og starten af 2019.

Den stærkt øgede efterspørgsel efter svinekød og en lavere udbudt mængde har medført markant højere svinenoteringer, og den aktuelt høje svinenotering ventes som minimum at fortsætte gennem 2020. Den seneste prognose fra juni opjusteres marginalt for 2019 og noget mere for 2020 i lyset af den stadig større udbredelse af svinepest i Asien og Øst- og Centraleuropa.

De voldsomme udfordringer og konsekvenser af svinepest betyder med stor sandsynlighed, at de typiske sæsonudsving i noteringen for svinekød vil blive overskygget af svinepest i 2019 og 2020.

Den højere notering på slagtesvinekød påvirker direkte markedspriserne for smågrise, både med hensyn til prisniveau og sæsonmønster.

De største usikkerhedsfaktorer for svineprisen er niveauet af Kinas import, en yderligere udbredelse af svinepest i EU samt en eventuel hård "Brexit".

Oksekød. Der er indtil uge 38 slagtet 319.888 dyr i 2019. Det er 6,1 pct. færre end i samme periode 2018. Nedgangen skyldes en høj produktion i 2018 samt en mereksport af levende kvæg på forventet 11.000-15.000 levende kvæg ved årets udgang.

Prisen på oksekød faldt markant fra 1. kvartal 2018. Siden har priserne stabiliseret sig og forventes nogenlunde uændrede året ud. Med mulig markedsadgang til Kina og højere efterspørgsel efter kød som følge af afrikansk svinepest, kan priserne stige i de kommende måneder.

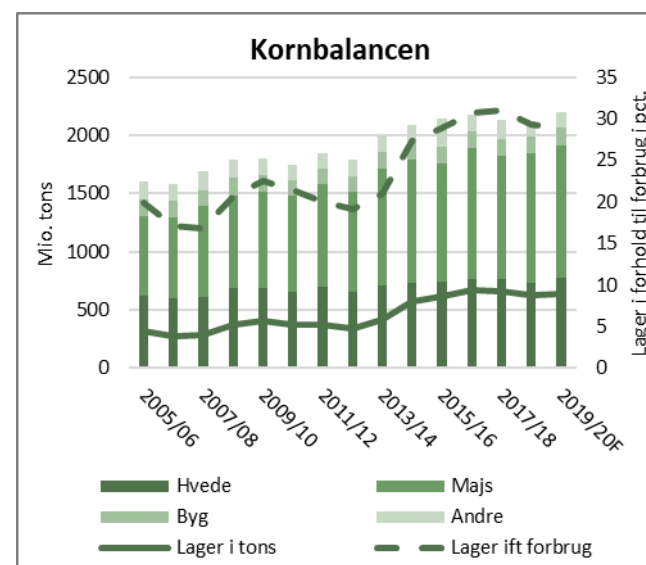
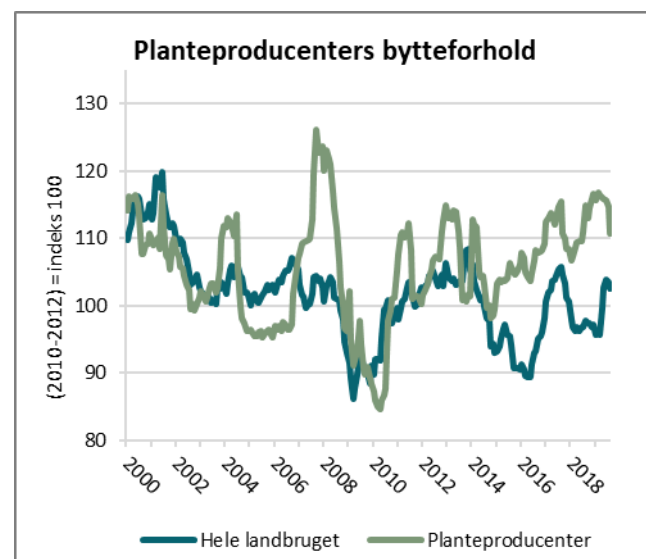
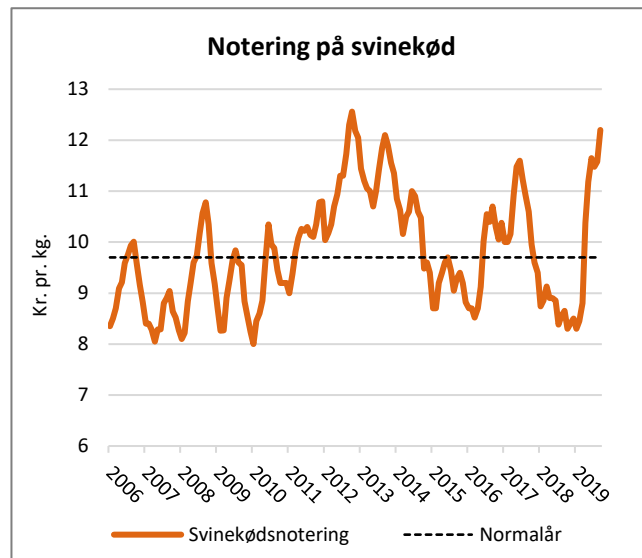
Afgrødemarkederne

Planteproducenternes bytteforhold steg pænt i 2018 i takt med generelle prisstigninger på afgrøder. Hovedårsagen var lavere produktion under tørken i Nordvesteuropa og vanskelige produktionsvilkår i Sortehavsområdet, som er en af de største kornproducerende regioner. I 2019 er bytteforholdet faldet igen på baggrund af udsigten til en god høst for de væsentligste afgrøder.

På trods af de vanskelige produktionsvilkår i 2018 er de globale **kornlagre** fortsat store. Med udsigt til generelt gode høstresultater globalt set i 2019, vil markedet fortsat være velforsynet med korn og majs.

Kornbalancen viser et lille fald i lagerbeholdningen i forhold til forbruget i 2018/2019 og 2019/2020, men niveauet er fortsat højt. Den største prisrisiko knytter sig til stigende lagre, hvilket kan presse priserne lidt nedad. Generelt ventes priserne på de fleste store afgrøder at ligge tæt på priserne i et "normalår" i resten af 2019 og i 2020.

Sojaprisen ligger pt. på et relativt lavt niveau. Lagrene ventes fortsat store på trods af en lille nedjustering, og at

der er tilsået relativt store arealer med soya. De store lagre ventes at holde priserne nogenlunde uændrede på et lavt niveau i resten af 2019 og i første halvår 2020.

Rapsprisen har ligget meget konstant på et forholdsvis lavt niveau, men er steget en anelse på grund af mindre høst i Europa, dog ikke i Danmark. Der ventes dog ikke væsentlige stigninger på kort og mellemlangt sigt på grund af et fortsat stort udbud af konkurrerende vegetabiliske olier, især palmeolie, og der vil gå et stykke tid før lagerbeholdningerne er reduceret tilstrækkeligt.

De største usikkerhedsfaktorer for de store globalt handlede afgrøder er dollaren, vejret i de store producentlande samt handelsmæssige restriktioner.

Kartoffeludbyttet forventes i 2019 at komme tilbage på et normalt niveau, måske lidt højere, i forhold til 2018, der blev ramt af tørke. De stabile udbytter ventes at holde priserne på stivelseskartofler i ro omkring sidste års niveau. Prisen på spisekartofler ventes af falde i forhold til det relativt høje niveau i 2018.

Frøavlerne har opnået en meget fin høst i 2019, og også noget over høsten i 2018. Det forventes dog ikke at smitte negativt af på priserne, da der er god afsætning af frø.

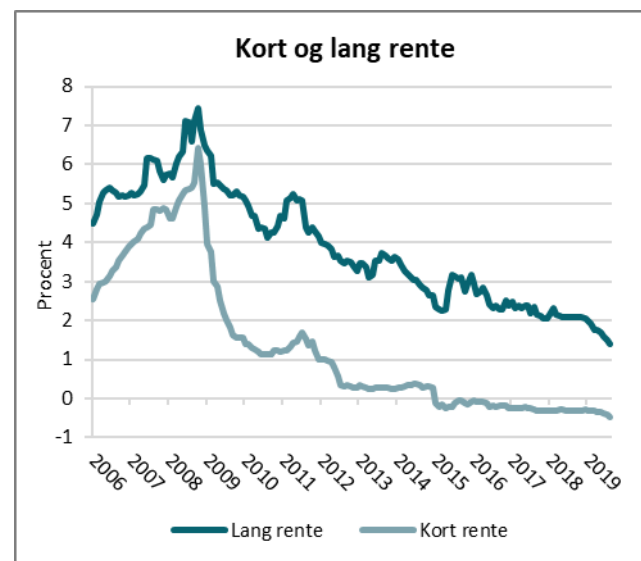
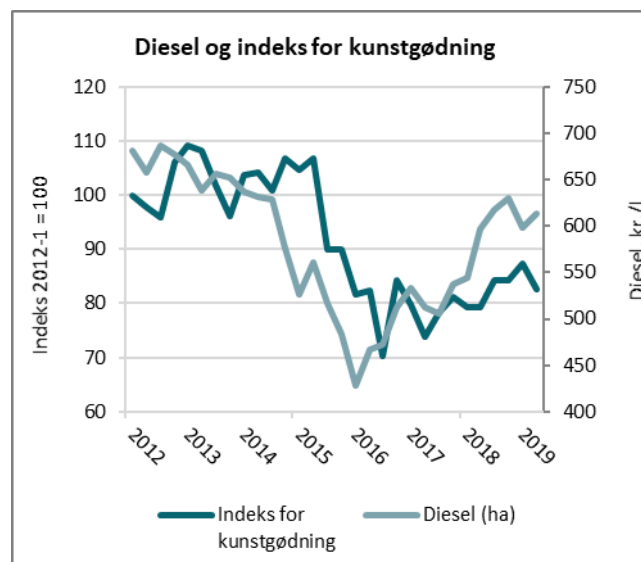
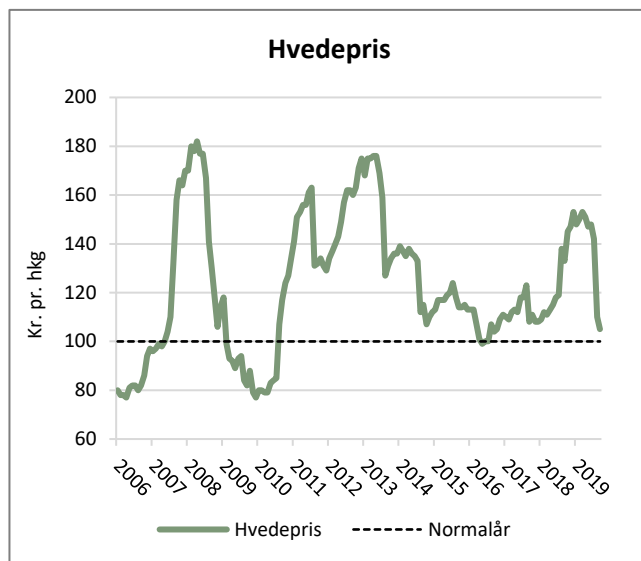
Gødning, bekæmpelsesmidler, brændstof m.v.

Gødningspriser på 21-3-10 er i efteråret 2019 meget lave. Det skyldes blandt andet, at prisen på naturgas, som er den primære energikilde i gødningsfremstilling, har været meget lav de seneste 6 måneder. Prisen på **diesel** er steget som følge af uro i Mellemøsten og ventes fortsat på et relativt højt niveau. Priserne på **bekæmpelsesmidler** forventes nogenlunde uændrede.

Renter

Den globale vækst er let aftagende. Hovedscenariet for prisudsigterne er en fortsat moderat, positiv vækst i den globale økonomi, uden antræk til stigende inflation af betydning.

Både de korte og de lange europæiske renter, herunder danske renter, ligger fortsat på et meget lavt niveau, og det forventes at fortsætte i 2020. ECB ventes at fortsætte med at stimulere økonomien gennem pengepolitikken, og der er ikke udsigt til renteforhøjelser på kort- og mellemlangt sigt. Kronen er stærk, og der ventes ro om de danske valutaeserver og renter.

PRISER

	Gns. 2004-2016	2017	2018	2019	Normalår
Bytteforhold					
Hele landbruget	101	103	97	101	-
Mælkeproducenter	103	106	103	100	-
Svineproducenter	101	104	91	105	-
Planteproducenter	102	112	111	112	-
Mælkeproduktion					
Mælkepris, konv. (kr./kg. standard mælk)	2,43	2,75	2,68	2,57	2,55
Mælkepris, konv. (kr./kg. EKM)	-	2,69	2,63	2,52	2,50
Mælkepris, økologisk (kr./kg. standard mælk)	3,04	3,68	3,42	3,39	3,30
Mælkepris, økologisk (kr./kg. EKM)	-	3,59	3,37	3,34	
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	-	2,00	2,00		-
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	-	2,00	1,00		-
Oksekødsproduktion					
Oksekød – ældre køer (281-300)	15,42	18,73	18,80	17,10	17,31
Svinekødsproduktion					
Svinekød (afregningspris, kr./kg.)	10,15	11,34	9,21	11,71	10,50
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	352	402	326	419	380
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	205	237	181	304	230
Fravænnede grise pr. årssø	-	33	33	-	-
Planteproduktion					
Foderhvede (kr./hkg.)	117	112	126	127	100
Foderbyg (kr./hkg.)	114	107	124	121	95
Foderbyg, økologisk (kr./hkg)	-	246	248	223	210
Maltbyg (kr./hkg.)	129	122	136	136	115
Raps (kr./hkg.)	249	284	262	275	265
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	-	130	133	135	130
Foder o.a.					
Soyaskrå (kr./hkg.)	229	267	260	257	270
A-bl.18 pct., økologisk	308	304	313	320	315
C-bl. 30 pct., økologisk	412	432	432	430	440
Foderhvede (kr./hkg.)	126	121	137	137	112
Foderbyg (kr./hkg.)	125	117	138	133	108
Foderbyg, økologisk (kr./hkg)	-	254	291	252	225
Rapsskrå (kr./hkg.)	187	187	188	198	190
Gødning (indeks)	165	148	155	158	165
Dieselolie (øre/l)	510	522	598	629	600

Note: "Normalår" defineres i Bilag 2. Prisprognosen udtrykker den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne. Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter. Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2019 udeladt. Disse indgår dog i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har adgang til prognosepriserne for 2019-2023 i www.farmtal.dk.

DEFINITIONER

Bytteforhold: Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenterne salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2010-2012, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2010-2012 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2010-2012 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

Mælkepris: I prognose-beregningerne anvendes Arlas afregningsmodel. Mælken er med 4,20 procent fedt, 3,40 procent protein og med et kvalitetstillæg på 3,2 procent. Der indregnes, at alle bedrifter får tillæg for uafhængig afhentning. Prognoseprisen er inklusiv tillæg for Arlagården Plus samt de nye tillæg for adgangsforhold og 3" udløbsrør, men eksklusiv tillæg for non GM foder og fælles konsolidering. Individuel konsolidering på ejerbeviser er inkluderet i prognoseprisen.

Normalår: Et normalår tager udgangspunkt i anslåede langsigtede priser fra OECD/FAO's ti-årige prisprognoser, som de fremgår af Agricultural Outlook. Der foretages endvidere en korrektion i henhold til valuta, den skønnede produktivitets- og inflationsudvikling samt tilpasning til danske markedsforhold.

Svinepriser: I prognose-beregningerne benyttes afregningsprisen for svinekød inklusiv efterbetaling og opgøres som den forventede notering plus efterbetaling (1 kr.) minus fradrag (14 øre) minus produktionsafgift (5 øre).

Smågrisepriserne er "basis"-noteringer beregnet efter principperne for den beregnede notering på 7 og 30 kg grise. Grise til puljenotering og til eksport indregnes til den forventede udvikling i puljenotering for SPF Region 2 og 3 PRRS negativ.

SEGES skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og føde-
vareerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder
i tæt samarbejde med vores kunder, forsknings-
institutioner og virksomheder over hele verden.
SEGES er en del af Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

SEGES

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

+45 8740 5000
info@seges.dk
seges.dk

